

Warsztaty „Rola dziedzictwa kulturowego w rewitalizacji”

Łódź, 5-7 lipca 2017 r.

Warsztaty skierowane są do przedstawicieli 20 miast, które otrzymały wsparcie w ramach konkursu dotacji „Modelowa Rewitalizacja Miast” oraz 3 miast realizujących projekty pilotażowe.

Miejsce:

Hotel Novotel Łódź Centrum★★★★
al. Piłsudskiego 11a
90-368 Łódź - POLSKA

Cel warsztatów:

Celem warsztatów jest zarówno nawiązanie bezpośredniej współpracy między przedstawicielami miast podejmujących w swoich projektach zagadnienia ochrony dziedzictwa kulturowego, jak i poszerzenie wiedzy w odniesieniu do wykorzystania potencjału dziedzictwa w rewitalizacji, w tym:

- ✓ odpowiedź na pytanie **jak obiekt zabytkowy staje się potencjałem obszaru rewitalizacji, jak zarządzać dziedzictwem,**
- ✓ wymiana dobrych oraz wskazanie złych praktyk w zakresie adaptacji obiektów zabytkowych do nowych funkcji z poszanowaniem wartości historycznych, architektonicznych i symbolicznych zabytku oraz krajobrazu kulturowego,
- ✓ przedstawienie dostępnych źródeł finansowania ochrony i promocji dziedzictwa narodowego.

Podczas warsztatów zostanie wypracowana w grupach „**mapa drogowa**” ze wskazaniem, gdzie i dlaczego pojawiają się błędy/problemy, i jak ich uniknąć w adaptacji obiektów zabytkowych oraz reguł współpracy inwestor i konserwator zabytków w rewitalizacji.

Ankieta:

Warsztaty poprzedzi ankieta, z której wnioski wykorzystane będą podczas warsztatów. Ankieta dotyczy sposobu zarządzania dziedzictwem w gminach oraz polityki prowadzonej w dziedzinie ochrony dziedzictwa kulturowego na obszarze całej gminy i na obszarze rewitalizacji.

Publikacja:

Podsumowaniem warsztatów będzie publikacja dotycząca dziedzictwa kulturowego i jego roli w rewitalizacji.

Informacje organizacyjne:

Ministerstwo Rozwoju zapewnia noclegi w trakcie trwania warsztatów oraz wyżywienie. Dojazd uczestników warsztatów we własnym zakresie (koszty możliwe do refundacji w ramach realizowanego projektu).

Warsztaty organizowane na zlecenie Ministerstwa Rozwoju przez Instytut Rozwoju Miast we współpracy ze Stowarzyszeniem Forum Rewitalizacji, Narodowym Instytutem Dziedzictwa, Urzędem Miasta Łodzi oraz Miejskim Konserwatorem Zabytków w Żyrardowie.

Program warsztatów:

DZIEŃ 1: ŚRODA, 5 LIPCA 2017 R.	
11:30 - 12:00	Powitalna kawa
12:00 - 14:00	Sesja warsztatowa: <ul style="list-style-type: none"> ✓ <i>Przywitanie gości, krótkie wprowadzenie: Barbara Kozłowska – moderator</i> ✓ <i>Zagadnienia wstępne. Kwestie prawne, procedury. Formy ochrony zabytków (m.in. obiektów i zespołów na obszarze chronionym), w tym szczegółowe omówienie instrumentów zawartych w ustawie o rewitalizacji i ustawie krajobrazowej</i> ✓ <i>Prezentacja i warsztat</i> ✓ <i>Prowadzenie: Maria Badeńska-Stapp, Miejski Konserwator Zabytków w Żyrardowie</i>
14:00- 15:00	Obiad
15:00 - 16:30	Sesja warsztatowa: <ul style="list-style-type: none"> ✓ <i>Co to jest dziedzictwo kulturowe? Jakie są kategorie dziedzictwa kulturowego? Dziedzictwo materialne i dziedzictwo niematerialne. Autentyzm i integralność jako klucz do zachowania wartości dziedzictwa</i> ✓ <i>Dziedzictwo kulturowe a kapitał społeczny: kształtowanie postaw obywatelskich i wzorca odpowiedzialności za swoje otoczenie wśród mieszkańców, dziedzictwo a jakość życia, dziedzictwo niematerialne jako budulec lokalnej tożsamości</i> ✓ <i>Prezentacja z dyskusją. Przedstawienie dobrych przykładów</i> ✓ <i>Prowadzenie: Bartosz Skaldawski, Iwona Piaskowska, Anna Koziół, Narodowy Instytut Dziedzictwa</i>
16:30 - 16:45	Przerwa kawowa
16:45 - 18:00	Sesja warsztatowa: <ul style="list-style-type: none"> ✓ <i>Rehabilitacja starych zasobów mieszkaniowych we Francji</i> ✓ <i>Prowadzenie: prof. dr hab. Krzysztof Skalski, Stowarzyszenie Forum Rewitalizacji</i>
19:00	Kolacja
Prowadzenie warsztatów: Barbara Kozłowska, ekspert Stowarzyszenia Forum Rewitalizacji / IRM	

DZIEŃ 2: CZWARTEK, 6 LIPCA 2017 R.	
09:00 - 10:30	Sesja warsztatowa: <ul style="list-style-type: none"> ✓ <i>Gdzie starać się o finanse na zabytki?</i> ✓ <i>Najczęściej popełniane błędy w opracowywanych projektach i wnioskach o dofinansowanie</i> ✓ <i>Prezentacja z dyskusją</i> ✓ <i>Prowadzenie: Barbara Kozłowska, Stowarzyszenie Forum Rewitalizacji / IRM</i>
10:30 - 10:45	Przerwa kawowa

10:45 – 12:15	<p>Sesja warsztatowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Dobre praktyki w adaptacji obiektów zabytkowych do nowych funkcji ✓ <i>Prezentacja uczestników warsztatów</i> ✓ <i>Prowadzenie: Barbara Kozłowska, Stowarzyszenie Forum Rewitalizacji / IRM</i>
12:15 – 12:30	Przerwa kawowa
12:30 – 14:00	<p>Sesja warsztatowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Francuskie doświadczenia dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego i rewitalizacji, relacje operatora rewitalizacji i konserwatora zabytków ✓ Realizacja programów rewitalizacji we Francji: instytucje, decyzje, przepływy ✓ Sieć tematyczna we francuskich miastach i miasteczkach historycznych – wpływ na rozwój gospodarczy i turystyczny ✓ <i>Prowadzenie: prof. dr hab. Krzysztof Skalski, Stowarzyszenie Forum Rewitalizacji</i>
14:00– 15:00	Obiad
15:00 – 16:30	<p>Sesja warsztatowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Dziedzictwo kulturowe a rozwój gospodarczy: komercjalizacja dziedzictwa, uspołecznianie dziedzictwa, branże dziedzictwa kulturowego, dziedzictwo jako zasób dla rozwoju turystyki i przemysłów kreatywnych, dziedzictwo a rozwój lokalnej przedsiębiorczości, łączenie wartości różnych kategorii dziedzictwa ✓ Poszukiwanie nowych funkcji dla zabytków, adaptacje obiektów zabytkowych na cele społeczne i gospodarcze, potrzeba badań przed projektowaniem zmian i do zapisów planistycznych ✓ <i>Prezentacja z dyskusją, dobre przykłady</i> ✓ <i>Prowadzenie: Anna Kozioł, Aleksandra Chabiera, Narodowy Instytut Dziedzictwa</i>
16:30 – 16:45	Przerwa kawowa
16:45 – 18:00	<p>Sesja warsztatowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Jak prowadzić projekty rewitalizacyjne w zabytkach nie mając funduszy ✓ <i>Konwersatorium</i> ✓ <i>Prowadzenie: Maria Badeńska-Stapp, Miejski Konserwator Zabytków w Żyrardowie</i> ✓ Zagrożenia przy adaptacji zabytków do nowej funkcji – niekonnekcyjne i nadmierne naruszanie autentyczności obiektu zabytkowego, sposoby na zachowanie autentyczności. ✓ Zagrożenia dla dziedzictwa niematerialnego (m.in. niewłaściwie prowadzona komercjalizacja) ✓ <i>Prezentacja z dyskusją – przykłady</i> ✓ <i>Prowadzenie: Bartosz Skaldawski, Aleksandra Chabiera, Iwona Piaskowska, Narodowy Instytut Dziedzictwa</i>
19:00	Kolacja
Prowadzenie warsztatów: Barbara Kozłowska, ekspert Stowarzyszenia Forum Rewitalizacji / IRM	

DZIEŃ 3: PIĄTEK, 7 LIPCA 2017 R.	
09:00 – 10:30	Podsumowanie warsztatów i wprowadzenie do wycieczki studyjnej
10:30 – 11:00	Przerwa kawowa i wymeldowanie z hotelu
11:00 – 14:00	<p>Wycieczka studyjna po obszarze rewitalizacji Łodzi – do wyboru:</p> <ol style="list-style-type: none"> Księży Młyn – zespół fabryk włókienniczych i obiektów towarzyszących (w tym pofabryczne osiedle) - obszarowy wpis do rejestru zabytków, Pomnik Historii "Łódź – wielokulturowy krajobraz miasta przemysłowego", Nowe Centrum Łodzi (w tym m.in.: EC1, Dworzec Fabryczny, wieża widokowa), Centrum (w tym m.in.: Off Piotrkowska, Włókiennicza, Kilińskiego, park Staromiejski). <p>✓ <i>Deklaracja udziału wycieczce i wybór podczas pierwszego dnia warsztatów.</i> ✓ <i>Start i koniec wycieczki spod Hotelu Novotel Łódź Centrum.</i> ✓ <i>Przewodnicy: Przedstawiciele Urzędu Miasta Łodzi (Marta Ignaczak, Aleksandra Hac, Justyna Szymańska)</i></p>
14:00	Obiad
Prowadzenie warsztatów: Barbara Kozłowska, ekspert Stowarzyszenia Forum Rewitalizacji / IRM	

Biblioteczka:

Zachęcamy do zapoznania się z następującymi publikacjami:

- ✓ **dotyczącymi ochrony i wykorzystania dziedzictwa kulturowego** – materiały dostępne są na stronach Narodowego Instytutu Dziedzictwa:
    - ✓ http://www.nid.pl/pl/Dla_specjalistow/Wydawnictwa/
    - ✓ <http://krajobrazmojegomiasta.pl/materialy-do-pobrania>
- Dziedzictwo obok Mnie – poradnik zarządzania dziedzictwem w gminach
  - Dziedzictwo obok Mnie – inspiracje do działań lokalnych
  - Społeczno-gospodarcze oddziaływanie dziedzictwa kulturowego. Raport z badań społecznych
  - Rozgryźć dziedzictwo - Podręcznik dobrych praktyk
  - Księga standardów ulicy Piotrkowskiej
  - Zasady projektowania i umieszczania nośników informacji wizualnej i reklam na obiektach i obszarach zabytkowych
  - Uchwała reklamowa - przewodnik dla gmin
  - Standardy w zakresie projektowania, realizacji i nadzorów prac konserwatorskich dotyczących zabytków architektury i budownictwa
  - Problematyka ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Poradnik dla planistów i samorządów (link: <http://nid.pl/upload/iblock/c5e/c5e81b48ef92a64a313d9ea02a31da61.pdf>)

10. Gminny program opieki nad zabytkami. Poradnik metodyczny (link: <http://nid.pl/upload/iblock/5b9/5b969b15ceca07b4ed33ae2020cde48e.pdf>)
11. Kurier Konserwatorski nr 4 z 2009 r. Wnioski w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków do projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin i projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (link: <http://nid.pl/upload/iblock/732/732e44c1cb41625d4b505c8fab17ce85.pdf>)
12. Studium ochrony wartości kulturowych miasta lub gminy (link: http://nid.pl/pl/Dla_wlasciocieli_i_zaradcow/dla-samorzadow/Ochrona%20warto%C5%9Bci%20kulturowych/)

✓ **doświadczeń francuskich:**

13. "Rewitalizacja we Francji: zarządzanie przekształceniami obszarów kryzysowych w miastach" Tom 2 z Serii Rewitalizacja Miast Polskich, Krzysztof Skalski, IRM, Kraków 2009 (link: <http://obserwatorium.miasta.pl/wp-content/uploads/2016/10/02.-TOM-2-Rewitalizacja-we-Francji.pdf>)